

Zástupcovia Súdnej rady Slovenskej republiky sa stretli so zástupcami Benátskej komisie k trestnému činu ohýbania práva

Martin Bezák

Autor je člen Súdnej rady Slovenskej republiky

Predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky (Súdna rada) Marcela Kosová a člen Súdnej rady Martin Bezák sa 30. januára 2026 zúčastnili na stretnutí so zástupcami [Benátskej komisie](#). Benátsku komisiu na stretnutí reprezentovali čestná predsedníčka [Hanna Suchocka](#) a členovia [Nina Betetto](#) a [Jørgen Steen Sørensen](#). Na stretnutí sa zúčastnil aj expert [Generálneho riaditeľstva pre ľudské práva a právny štát Rady Európy](#) a [bývalý prezident Poradnej rady európskych sudcov](#) Gerhard Reissner.

Zástupcovia Benátskej komisie navštívili Slovensko na [pozvanie ministra spravodlivosti Borisa Suska](#). Témou stretnutia bol legislatívny zámer [Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky](#) (Ministerstvo spravodlivosti) novelizovať skutkovú podstatu trestného činu ohýbania práva a posilniť záruky, ktoré by súdnu moc chránili pred možným zneužitím tohto trestného činu výkonnou mocou.

S Benátskou komisiou sa pri tejto príležitosti stretli tiež poslanci [Národnej rady Slovenskej republiky](#) za koalíciu aj opozíciu a predstavitelia [Najvyššieho súdu Slovenskej republiky](#), [Špecializovaného trestného súdu](#) a [Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky](#).

Ustanovenie § 326a ods. 1 Trestného zákona, ktoré upravuje trestný čin ohýbania práva, je tzv. gumeným paragrafom.¹ Vágne pojmy, ktoré používa, umožňujú orgánom činným v trestnom konaní stíhať sudcov za právny názor, ktorý vyjadrili v rozhodnutí, a bezprecedentným spôsobom tak zasahovať do nezávislosti súdnej moci.

Štát, v ktorom orgány činné v trestnom konaní môžu voči sudcom vyvodzovať trestnú zodpovednosť, ak nerozhodli v súlade s ich názorom, je štátom policajným, nie právnym.

Trestný čin ohýbania práva politicky presadila bývalá ministerka spravodlivosti Mária Kolíková, ako súčasť balíka legislatívnych zmien, ktoré majú významný potenciál oslabiť súdnu moc a právny štát na Slovensku.² Medzi tieto zmeny ďalej patrilo odňatie právomoci [Ústavnému súdu Slovenskej republiky](#) rozhodovať o súlade ústavných zákonov s Ústavou³ a zavedenie možnosti odvolať člena Súdnej rady kedykoľvek a bez uvedenia dôvodu.⁴

¹ Podľa § 326a ods. 1 Trestného zákona: „Kto ako sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca rozhodcovského súdu pri rozhodovaní svojvoľne uplatní právo a iného tým poškodí alebo zvýhodní, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.“

² Trestný čin ohýbania práva bol do Trestného zákona zavedený s účinnosťou od 01.01.2021 zákonom č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov

³ Ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, bola na koniec čl. 125 ods. 4 Ústavy SR pripojená veta: „Ústavný súd nerozhoduje ani o súlade ústavného zákona s ústavou.“

⁴ Ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, bolo zmenené znenie celého čl. 141a Ústavy SR, do ktorého bola doplnená tiež možnosť odvolať predsedu, podpredsedu a člena Súdnej rady kedykoľvek, aj pred uplynutím ich funkčného obdobia.

Trestný čin ohýbania práva je predmetom kritiky zo strany orgánov Európskej únie⁵ a Rady Európy.⁶ Na neopodstatnenosť tohto trestného činu v právnom poriadku Slovenskej republiky poukazuje aj [Generálna prokuratúra Slovenskej republiky](#). Existenciu trestného činu ohýbania práva dlhodobo kritizuje taktiež Súdna rada, ktorá v uzneseniach č. [63/2023](#), [324/2024](#) a [464/2024](#) poukázala na **nevyhnutnosť vypustiť tento trestný čin z Trestného zákona**.

Na tomto stanovisku zástupcovia Súdnej rady zotrvali aj na stretnutí s Benátskou komisiou a upriamili pozornosť na to, že

- Trestný čin ohýbania práva odporuje ústavnej zásade nullum crimen sine lege certa, keďže normatívny znak jeho skutkovej podstaty „svojvoľné uplatnenie práva“ je neurčitý, čím znemožňuje sudcovi, ako adresátovi právnej normy, rozpoznať, čo zákonodarca pod týmto pojmom mieni a kedy možno rozhodnutie sudcu považovať za protiprávne.⁷
- Trestný čin ohýbania práva odporuje ústavne zakotvenému nezávislému postaveniu súdnej moci,⁸ keďže aj z dôvodovej správy k návrhu zákona, ktorým bol tento trestný čin zavedený, vyplýva, že ambíciou navrhovateľa bolo podriadiť súdnu moc kontrole zo strany moci výkonnej.⁹
- Trestný čin ohýbania práva sa týka iba sudcov, prísediacich sudcov a rozhodcov, a to napriek tomu, že aj predstavitelia iných štátnych orgánov (vrátane policajtov a prokurátorov) pri svojom rozhodovaní uplatňujú právo, ktoré môžu uplatniť svojvoľne.
- Súdna rada ani raz nevyslovila súhlas s trestným stíhaním sudcu za trestný čin ohýbania práva, keďže prokuratúra ani v jednom prípade neidentifikovala, v čom mal stíhaný sudca „svojvoľne uplatniť právo“. Bližšie k tomu vid' uznesenia Súdnej rady č. [NZ 3/2024](#) a [NZ 6/2024](#).

Na stretnutí sa zástupcovia Benátskej komisie zaujímali o to, akým spôsobom Súdna rada rozhoduje o návrhu sudcu na vyslovenie nesúhlasu s jeho trestným stíhaním pre trestný čin ohýbania práva, aký je vzťah medzi trestným činom ohýbania práva a trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa, alebo aký je názor Súdnej rady na legislatívny zámer Ministerstva spravodlivosti novelizovať zákonné ustanovenia, ktoré upravujú trestný čin ohýbania práva a rozhodovanie Súdnej rady o návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu.

Návrh stanoviska Benátskej komisie k predmetnej legislatívnej iniciatíve Ministerstva spravodlivosti bude [predložený na schválenie na 146. plenárnom zasadnutí](#) Benátskej komisie, ktoré sa uskutoční v dňoch 06. a 07. marca 2026.

⁵ Správna Európskej komisie o právnom štáte. Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu na Slovensku, s. 8. Dostupná online: https://commission.europa.eu/publications/2024-rule-law-report-communication-and-country-chapters_sk [cit. 04.02.2026]

⁶ Ad hoc správa GRECO k hodnoteniu Slovenskej republiky podľa článku 34 prijatá na plenárnom zasadnutí GRECO v Štrasburgu dňa 06.06.2025 a zverejnená dňa 28.08.2025 pod č. Greco-AdHocRep (2025)1, body 131 až 143. Dostupná online: <https://rm.coe.int/greco-adhocrep-2025-1-final-eng-ad-hoc-report-rule-34-slovakia-public/48802818c6> [cit. 04.02.2026]

⁷ Podľa čl. 49 Ústavy SR: „*Len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.*“ K porušeniu tejto ústavnej zásady nedôjde len vtedy, ak je konanie, ktoré má byť trestným činom, v zákone nielen vyjadrené, ale je v ňom vyjadrené presne, jasne, zrozumiteľne a dostatočne podrobne tak, aby adresát právnej normy nemohol mať žiadne pochybnosti o tom, za akých podmienok sa jeho konanie stáva trestným.

⁸ Podľa čl. 141 ods. 1 Ústavy SR: „*V Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy.*“

⁹ Parlamentná tlač 195, dôvodová správa, s. 41 a 42. Dostupná online: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=195> [cit. 04.02.2026]